

Комун КОРНО

17
Август
1936 ий
№ 42 (433)

ВКП(б) Мишкае Райкомын да РИК-ын органжэ
вич кэчэш пöрык лэктэш

Газет ани
ни ийлан 5 тэнгэ,
6 тылзылан 3 т.

Адрес: БАССР,
дер. Мишкино.

18 Август-авиациэ кэчэ

Октябрь революций дэч ожно Российыштэ авиациэ паша улыж дэн укэжэ иктэ лийын. Авиациэ паша дэнэ научно — исследоватэльскэ институт влак лийынак огытыл. Ты пашалан капиталист-влак оксам укэлангы на кучылтмылан чотлэнит.

Тошто Российысэ авиациэ дэн кызытсэ ССР Ушэмысэ авиацим тагастарымэ годым, пэш куго ойыртышыжо уло. Комунист партий, Сталин йолташ вуйлатымэ почэш Совет Ушэмышты куго авиациэ промышлэнность ышталтын, авиациэ пашашты ыштышэ научно — исследоватэльскэ институт влак шуко почылто. Кэчылэч — кэчын льотчик гөрой влак, парашутист, авиациэ пашашты ыштышэ инжэньер да конструктор влак шукэмыт.

Качэствэ чотышто моло капиталист эл-влак дэн тагастарымэ годым, ССР Ушэмышты ыштышэ самальот влак пэш күйкшö качестван улыт. Тыдым „АНТ-25“ самальот расак ончыктэн пуо.

„АНТ-25“ самальот дэн В. П. Чкалов, Г. Ф. Байдуков, А. В. Бэляков влак историйышты нигунамат лийдымэ сэгымашым ончыктышт. Нуно 56 часат 20 минут воздухышто лийыныт да вэк чарныдэ 9374 километр вэрым чонгэштэн кайыныт.

Льотчик Коккинаки тэнэй 26 ийулышты кок моторан

транспортно самальот дэн 1000 килограмм груз дэн 11746 мэтр күйкышт вэрыш күйыш. Тудак тэнэй 3 августышто 500 килограмм груз дэн 13110,5 мэтр күйкышт вэрыш күйыш. М. Ю. Алэксэйев 1000 килограмм груз дэн 12123 мэтр күйкышт вэрыш күйыш.

Тыгай гөрой-влак совет Ушэмышты гына шочыт да кушкыт. Совет Ушэмысэ йэн ышкэ элжылан да чыла шэмэрлан вэрч кучэдалмыжым расак пала. Чыла йэгынат кертшашлыкшэ (способностьшо) ок пызыралт, комунист партий, тудын ожно Сталин йолташ вуйлатымэ почэш шаралтэш вэлэ. Садылан вэрчат ССР Ушэмышты гөрой-влак кэчылэч — кэчын шукэмын шогат.

Авиаций пашашты сэгымаш, чыла шэмэрын сэгымашы жэ улэш. Ты сэгымаш-влак дэн чарныдэ, кажнэ рабочий, работница, кажнэ колхозник да колхозница сэгымашым артыраш кучэдалаш тийыш.

Авиациэ кэчым эртарэн район көргыштына авиомоделизм пашам сайэмдэш күйлэш. Авиомоделизм кружок кажнэ школлашты лийман. Авиациэ пашам адакат сайэмдымашлан добровольно подпискэ эртаралтэш, ты пашашкэ чыла колхозникат, колхозницат, служашийат ушнэн вий шутымыж тагыт окса дэн полшаш тийыш.

186,5 процентыш шуктат

„Шэмэр“ колхозышто самоброско машина дэн түрэдшэ влак — Масайев Йашкоза дэн Шамратов Сайпола нормыштым 187,5 процентыш шуктэн түрэдыт. Нуно влак нормо почэш 4 гектар түрэдшаш гын, 7,5 гектарым түрэдыт.

1-шэ бригадышты Кутлубайев И. машина дэн түрэдмашты нормыжым октэмэ, 2-3 гектарым вэлэ түрэдэш. Машинажым сайын ок ончо, сандэнат пудьрга.

Кид дэн түрэдмашты Сайпушэва Шуматпика нормо почэш 0,17 гам түрэдшаш гын, 0,23 гам түрэдэш.

ЙАЛИТОВ

Бэрэскэлэт планым тэмыш

„Урал“ колхоз члэн Иванова Пайрамсуло колхозлан пумо бэрэскэлэт йамдылышаш планым тэмашышкэ үмбажыжэ вальэ да 2 цэнтнэрат 50 килограмм олмэш, 2 цэнтнэрат 63 килограммыш шуктэн тэмыш.

Пайрамсуло кэчын 8-9 килограммым пога ильэ. АПСАЛЬАМОВ

Иал озанлык артэль уставым пудыртат

Иал озанлык артэль уставын 22 пунктыштыжо — Артэлын да тудын бригадыжэ-влакын пашаштым кэчын вуйлаташ, адак правлэнын лукомо пунчалжэ-влак шуктымым кэчын тэргэн артэлын погынымашыжэ артэль прэдседатэлым сайла. Тудак правлэн прэдседатэлылан чотлалтэш — манын ончыктымэ. Тугэ гынат, „Йошкар Памаш“ колхоз (Пайтара йал совет) вуйлатышэ Токтамышэв нымогай причин дэч посна, колхоз чумыр погынымаш дэн корангыдак, Ишбактын Ишболдо, — „Токтамышэв вуйлатэн огэш керт“ — манын да ышкэ вуйлаташ тугалын.

Колхоз члэн-влак Ишбактин вуйлатымылан рэза огытыл. Йогылыш паша лийэш гын, кө мутым куча? Тунам Ишбактин корангэш вэт. Токтамышэвше — мый ындэ вуйлатышэ ом ул — манын ответственностьшым кудалтэн.

Иал совет гын, ты пашам уждымо лийын.

Уставым ылышышкэ пуртымашты колхоз члэн-влакын правашт шукталтман, да ты пашам вашкэ гыч чумыр погынымаш коч тёрлатыман.

КОЛХОЗ ЧЛЭН

„АНТ-25“ самальот Москошто

СҮРЭТЫШТЭ: Совет Ушэмын орденан гөройжо — льотчик испытатэль Чкалов йолташ.

Августын 10-жо Моско лышынысэ Шөлковск аэродромэш „АНТ-25“ самальот шинчэ.

Сталин, Орджоникидзе, Ворошилов, Л. Каганович йолташ влак дэн ВКП(б) рүдö комитэт да правитэльствэ члэни влак Совет Ушэмын гөройышт — Чкалов, Байдуков, Бэляков йолташ влакым ваш лийыч да куго сэгымашыштым саламлышт

Аэродромышто кучык митингэш Орджоникидзе Ворошилов да Чкалов йолташ влакын ойлымышт дэч вара автомобиль влак олаш кайаш тарвэнышт. Корно мучко түжэмлян колхозник да москвич влак шэмэр калыкын вождышым Сталин йолташым да Чкалов, Байдуков, Бэляков йолташ влакым саламлышт.

Районысо авиомоделизм паша

Ийулын 20-жо район көргысö авиомоделист влакын сльотышт эртаралтэ. Ты сльотыш чылажэ 120 утла пионьэр тольо.

Сльотышто район көргысö авиомоделизмын пашажым тэкшыралтэ. Кодшо ийысэ авиомодэль пашам, тэнэйсэ дэн тагастарэн ончымо годым, тэнэйсэ ончлк кайымашыжым ончыктыш. Район көргö авиомоделизм пашаштыжэ Мишкае „Детская техническая сельскохоззяйственная станция“ ончыл вэрым нальэ.

Сльот дэч вара авиомоделизмын физэльаж дэн схематик модэлын да пэдальнэ автомобильын танасымашышт эртаралтэ.

Физэльаж модэль дэн 4 пионьэр танасыш, нунын кокла гыч ончыл вэрым нальшэ Аймэтов Ваньян модэльжэ 10 сэкундышто 130 мэтрим да Карьякин Николайын 15 сэкундышто 120 мэтрим чонгэштышт.

Схематик модэль дэн вич пионьэр танасыш, нунын кокла гыч Аймэтов Ваньян 20 сэкундышто 180 мэтрим, Карьякин Николайын 21 сэкундышто 180 мэтрим да А. Байгузинын модэльжэ 30 сэкундышто 130 мэтрим — чонгэштышт.

Пэдальнэ автомобиль дэн 6 пионьэрын танасымашышт гыч Пальяйэв Павлик 150 мэтрим 37 сэкунд, Йамэтов Йамурза 47 сэкунд да Каранайэв Йэфрэм 52 сэкундышто кайышт.

Совет Ушэмын гөройжо — льотчик орденаносец М. М. Громов

Школ шүлым имнылан пукшат

„Ик гектар пытыш, ышат ситэ“ — манын „Ушэм“ колхозын коньухышт влак школан вүдымö шүлым имньэ-влаклан пукшаш солэн кондышт. Кодшо ийышты 9 цэнтнэр шүлым, туныктышо дэч йодтак имньэ-влаклан йогыштын пукшышт.

Ты пашаш, в ашкэ РайОНО дэн РайЗО-н ушнымыжым йодам. Ш.

Физэльаж дэн схематик авиомодэль да пэдальнэ автомобиль дэн танасэн район көргышты ончыл вэрым нальшэ пионьэр влак 95 тэнгэ акаш наста дэн полэк-лалтыч.

Район танасымашты физэльаж да схематик авиомодэль дэн ончыл вэрым нальшэ Аймэтов дэн Карьякин 17-шэ августышто Упö олашты лийшэ область сльотыш колталтыч. А.

13 августышто Мишкан район коч Удрамаш автоколон эртыш

Удрамаш автоколон Моско-Чэльабинск-Пэтропавловск-Аральск тэнгыз-Сталинград-Кийэв-Моско-маршрут дэн кайа.

Удрамаш автоколоништы 15 машина, 46 йэн — вигэнат, удрамаш улыт. 2000 километр нарэ вэрым толыныт нымогай аварий, машина пудыргымаш лийын огыл. 46 йэн вигэват таза эсэн улыт.

Мишканышты 25 минут чарвэн шогышт, митинг эртаралтэ.

Удрамашын пöрйэн дэн тöрак ыштэн кертмыжым ончыктымашлан тыгай кужо корныш лэ-машым организовать лалтын.

Автоколон Мишкан гыч Чэльабинск мого-рыш кайыш.

Совет Ушэмын гөройжо В. С. МОЛОКОВ

ИЗВЕЩЕНИЕ

19 августа с/г в 10 часов утра в здании РК ВКП(б) состоится общерайонное партийное собрание.

ПОВЕСТКА ДНЯ:

1) Проработка передовицы „Правды“ от 7 и 9 августа. РК ВКП(б)

ПАРТИЙ ИЛЫШ ПОЛИТИК ТУНЭММАШ ПАШАШ- ТЭ УЛШО СИТЫДЫМАШ- ВЛАКЫМ ТӨРЛАТЫМАН

ВКП(б) Рүдб Комитет да ВКП(б) Обкомн пропаганда да агитатце нэргэн лукомо пунчалмуштышт вэрлаште политик тунэмме школ, кружок-влакыште кэгэж жаплан политик тунэммашым чарыме альлушкэдыме улым ончыктыш. ВКП(б) Обком Стэрлитамак, Абзэлил да Мишкан район-влакыште партий политик тунэммаштэ улшо ситыдымаш влакым ончыктыш.

Ты пунчал почэш ВКП(б) райком кэгэж жапыште политик тунэммашым күүлэш сэмн намйыш нэргэн шуко йным ыштыш. Эн ончычак чыла партийнэ школ, кружок влакыште тунэмшэ влакын могай программ дэн тунэм кертшашлык улмышт тэкшыралтын, посна йэн-влак ВКП(б) историйым тунэмме кружок гыч кандидат школыш куаралтыч. Тугак шкэт улшо (одиночко) комунист влак лан райком пэлэн поснакок кружок-иктыжэ ВКП(б) историйым тунэмме, вэсыжэ кандидат школ-влак почылтыч. Партийлан сочувствуйшо влакат райком пэлэн посна кружокышто тунэмшэ.

Кызытсэ жапыште политик тунэммаш сай кайа. Тэвэ Урайде йал совет пэлэнсэ парторганизацын ВКП(б) историй тунэмме кружокшо пашам сай ышта. Кружокышто тунэмшэ Ахунзанов Н., Муртазин, ВЛКСМ члэн Габдинуров влак сай тунэмшэ. Политик тунэммаш лийшаш кэчэ нуно влак 3-4 сагат ончыч

погынэн, пырлыа йамдылалтыт, кажныштын кидыштышт монтыдымашын сэррымэ конспектышт уло.

Тугэ гынат, политик тунэммаштэ ситыдымаш укэ, манмэ йовылыш лийэш. Тэвэ сэдэ кружокыштак Галимов ВКП(б) члэн, политик тунэммашкэ огэш кошт, йужо кунам мийа гынат, йамдылалтдэ мийа. Кызыт тудо нымо пашамат ок ыштэ, йара кийа. Туштак, ВКП(б) кандидат Амиров тунэммашкэ йамдылалт дэ толэш да вара нымом пэлэштэдэ шинча.

ВКП(б) райком пэлэнсэ ВКП(б) историй тунэмме кружокыштак ситыдымаш-влак уло. Тэвэ почто пблка вуйлатышэ Аймурзин ВКП(б) члэн, политучобыш вэк ок кошт, түрлб кайлаам муэш, альэ лүмын иктаж вэрэш лектын кайа. Августын 10-жо Аймурзин кум кана каласалтын ильэ, ыш тол. Нылымышэ каналан парторг ышкэ мийышат, „Аймурзин пошкыдо йалыш лектын кайыш“—манын колтышт.

Давлэтгарэйэват (Нархоз учот) шуэн коштэш. Августын 10-жо тольо гынат, „мый окаш ышым йэтшэ, конспект тэтрадэммы мондэн кодэнам“—манын йодмо йодыш-влак лан вашмутым ыш пу. Стольаров (аныклымэ кассэ вуйлатышэ) тунэммашкэ 3 сагатлан вараш кодо.

Ты ситыдымаш влакым тбрлаташ парторганизаце влак кызытак пижаш тийыш.

Н. ПРОКОПЬЭВ

Вүд укэ

Кужашын ойар шогымо дэнэ, Пайтара йалыште вүд пытэн толэш. Памаш влак гыч корка дэнэ гына оп тат.

Пожар лэкмэ сүрэтгыштэ, ныгузэ йбрташат йүдыгэт, йалыште лүйам лүйышашлык вүд укэ.

Госстрах могырым тыдым ушыш налын, йон ыштмэжым йодына. Тыдлэч посна күшно ончыктымолудмаш дэч утлач ок лий. ИШКУЗИН

Аптыкайэв паша гыч корандалтэ

„Пахарь“ колхозышто (Ардаш йал совет) пожарнэ начальниклан Манайэв Аптыкай шогалталтын ильэ. Тудо ышкэ пашажым чэслын ыш шукто. Йүын кудалыштын, пожар үзгар-влакым лудартыльо. Вүд бочкым йондал кандыра дэн пидын кондышто.

Тыгэ ыштымыжлан Ардаш йал совет, район пожарнэ начальник күштымб почэш, паша гыч корангыш. ИЗИБАИРОВ

Иванайэвлан выговор пуалтэ

„Энгальс“ колхоз члэн Иванайэв Вайсэм колхоз пашаш лэкмаш укэ. Бригадир иктаж пашам пуа гын,—мый ом ыштэ гынат, мұшкырым тэмэм—манын кидышым вэлэ рүзалта.

Иванайэвын ответ члэн улмыжо үмбач пашаш лектымыжлан колхоз правлэньэ выговор пуо. Бригадир СИНОФОНОВ

60 ушкаллан вича ышталтэ

„Кызыл Йул“ колхозышто (Ардаш йал совет) 60 ушкал пурымо саманый кэрмыч дэн ыштымэ вича ыштэн шукталтэ.

1935 ий годсэк стрительнэ бригадн бригадиржэ лийын Шамшийн Зайний ышта. Тудо стрительнэ пашаштэ пашам стахановла намйа. Тэнэй конный дворянмат ыштэн пытараш, Зайний мутым пуо. ЙАМАЛДИНОВ

Хулиган-влакым мут кучымашкэ

„Октябрь“ колхоз члэн влак—Антонов Андриян дэн Йумадиллов Андрей йүд йэда урэмыштэ музыкан шоктэн, мурэн да хулиган пашам ыштыл коштыч. Паша гыч толшо колхозник-влак лан канашышт эрыкым ышт пу.

Тыдлэч ончыч шоным вүдымаштэ стахановла ыштышэ Йусупов Андрейым кырышт. Тыдлан следствэ лиймэ дэч вара, кызыт нуным милицышкэ пуалтэ.

Антонов дэн Йумадиллов лан хулиган паша ыштымыштан, калэк судын пэнгыдэ мэр пумыжо күлэш КОЛХОЗНИК

Рамбульэ тагам пуштыч

Микойан лүмэш колхоз шуко жап огыл, Башваркомзэм гыч Рамбульэ порот куго тагам 300 тэнгэлан налын ильэ.

Ты тагам ончыдымышт дэн пүрб вүдыш пуртэн колтэн пуштыч.

Район организаце могырым винаматанжылан пэнгыдэ мэрым ышташ йодам.

АКБУЛДИН.

Тэкшырэн на- лаш йодына

„Ушэм“ колхоз (К. Сока за йал совет), вуйлатышжэ Сагадэйэв да правлэн члэн-влак колхоз погым сақлаш кучэдалаш годым, ышкэ-влак вэлэ шалатылаш полшат. Вуйлатышэ Сагадэйэв дэн сөсна коваштым, Союзкож агентлан пуэн, кэм да ката пундашлыкым, фермэ вуйлатышэ 5 метр пасмам налыч.

Колхоз ревиз комисэ ты пашаш ушнэн, тэкшырэн налмыжым йодына.

КОЛХОЗНИК-ВЛАК

СТАХАНОВЛА ЫШТЫМЭ ВИЧ КЭЧАШЫМ КҮРЛЫНЫТ

Колхозник влак коклаштэ паша дисциплин пушкыдэммылан вэрч „Партизан“ колхозышто шурно погестарымаштэ стахановла ыштымэ вич кэчашым күрлыныт. Уржа күлта влакым шупшыктэн да ағаш вэлын кодшо вуй влакым погэн пытаралтын огыл. Икийаш шурнын 40 процентшэ вэлэ түрэдальтын.

Колхоз вуйлатышэ Семоннов пашаш лэкдыме влак лан күлэш мэрым ыштышаш олмэш ломбокичкэлан, пазарыш да тулэч моло вэрэш мийаш имным пуэн, нунылан полшэн шога.

КОНИЭВ

„Кызыл-Йул“ колхоз вуйлатышэ Камалтдиновым „Комун Корно“ газетын рэдакцыжэ район прокурор дэч судыш пуаш йодэш

„Кызыл Йул“ колхозысо (Ардаш йал совет) ситыдымаш паша влак нэргэн да путыракшым колхоз правльэн вуйлатышэ Камалтдинов могырым алама паша влак лиймэ нэргэн „Комун Корно“ газетыш шуко сэралтэ. Тугэ гынат, Камалтдинов алама паша ыштымыжым ок кудалтэ.

Камалтдиновын пырдыж газет кушкэтмыж нэргэнат „Комун Корно“ газетэш сэралтын ильэ. Ты пашам Мишкан район прокурор тачэ мартэнат ончэн огыл. Рэдакце кызытат могай мэр ышталтмыжым ок шинчэ.

Камалтдинов партийнын да правительствын рэшэныжым илышышкэ ок пурто. Тудо кугыжавшлан ик килограммат сдавательды 25 процент авансым шалагыш—маннын 40 номеран „Комун Корно“ газетыш сэралтын ильэ.

„Кызыл Йул“—колхозышто паша дисциплин чытыдымаш пушкыдо—манмэ йалкор сэрэш пурэн ильэ, адак кивьэм шыжым чыкэн апрэлыш судыш пуаш да вашкэ судылаш йодэш.

Культур паша укэ

Мишкан район рүдб клуб воктэн культур паша ок намйалт. Кас, клубыш погынышо рвэзэ, үдыр влак кум-ныл пар танцоватлышэ влакым ончэн шогат да клуб гыч пастрэн луктыт.

Культур паша укэлан рвэзэ влак пужлаш тунгалыныт. Кас йэда аракам, пивам йүын хулиганланэн коштыт. Тэвэ райсоюз пэрвичнэ организацын комсомолжо

тэ ижэ йэр гыч лукмылан лийын, 10—15 центнээр нарэ муш лэкшашлык ильэ гынат, нымолават йбрдымаш шүйын пытэн—манын сэрэвыт ильэ. Ындэ ты сэрэш влакат Камалтдиновын матэрийалэшыжэ ушалтэш.

Тыдэ гына ситэн огыл. Камалтдинов Дэльмукундэ йбршын врэдительствэ пашалан тунгалын. Тудо икымышэ бригадыштэ 4 лүйан, тошто, пудыргышо кырмэ маши на дэн шыданым кырыктэн, пэлыжэ олымэш кодын. Тыгэ ыштышыя Камалтдинов шурнын лектышыжым волтэн райЗО-ш сводкым колтэн.

Тыгай врэдительствэ паша, район прокурор ужшын гына чаралтын.

Камалтдиновын тыгай врэдительствэ пашашт влак лан да партий, правительствын дэрэктивышт влакым илышыш пуртыдымыжлан, пырдыж газетым кушкэтмыжлан „Комун Корно“ газетын рэдакцыжэ район прокурор дэч калык судыш пуаш да вашкэ судылаш йодэш.

Камалтдиновын тыгай врэдительствэ пашашт влак лан да партий, правительствын дэрэктивышт влакым илышыш пуртыдымыжлан, пырдыж газетым кушкэтмыжлан „Комун Корно“ газетын рэдакцыжэ район прокурор дэч калык судыш пуаш да вашкэ судылаш йодэш.

Осотов кас йэда руштын лийэш. Клуб опса воктэн авэт мут влакым колта, ситыдымыжлан крэдалэшат. Осотовым пэрвичнэ комсомол организаце ончэн налаш тийыш.

Район рүдыштгб культур пашам кожгаташ шоналтышат укэ. РайОНО-н культурпросвет паша йэнжэ Йавэпов пашажым тбрлаташ огэшат шоналтэ.

Й. Г. Г.

Фонджо уло, онсажэ укэ

Быкин лүмэш колхоз правлэньэ производственнэ планэныжэ колхозник, колхозница-влакын культурыштым нблталаш, 150 тэвгэ утла оксам фондш ойыраш,—манын ончыктэн.

Лудмо пбрт тачэ мартэнат какрэмшэ вод, пуста лийын шинчымэ гыч да опсаштэ куго сурам сакэн кодымо гыч утлэн огыл. Колхозник-влакын культурыштым нблталаш, газет, книга журнал да түрлб модчш налаш колхоз правлэньэ ик ыр оксамат пуэн огыл, колхоз массэ коклаштэ

культур паша огэш нами йалт. Колхоз лудмо пбртлан налмэ патэфонат пудыргэн шинча.

Фондым ойырымбнгб оксажэ куш пурэн вара? Нэргэ йал совет ты пашам ончэн налаш тийыш. НЭРГЫН

отв. ред. Ш. В. ВАСИЛЬЕВ

ОБ'ЯВЛЕНИЕ

В колхоз „Шемэр“ Мишкинского сельсовета, пристала чужал лошадь. Масти рыжей, кобыла на левом бедре тавро „А“.